

Tot stand komen IMO

- Universiteit Antwerpen: interdisciplinair project Master Opleidings- en Onderwijswetenschappen
- Op vraag van stuurgroep volwassenenonderwijs
- O.l.v. Prof. Dr. J. Vanhoof
- Gepresenteerd op studiedag 20 dec. 2011 (<http://www.qazine.eu/article-detail/imo/74>)

Overzicht

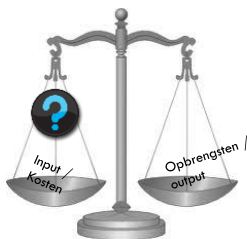
- Extern rendement
- Outcomes meten
- IMO: indicatorenstelsel
- Instrumentarium
- Aan de slag!
- Conclusies en toekomst
- Vragen

Waarom extern rendement meten?

- **Externe kwaliteitszorg**
  - Macrodoelmatigheid
  - Accreditatie
  - Visitatie
- **Interne kwaliteitszorg**
  - PDCA-cyclus
  - **PLAN:** 'Nulmeting'
  - **CHECK:** Wat is het resultaat van onze acties?

Extern rendement?

- Extern rendement → Outcomes

Toetsingkader HBO5-opleidingen

- Onderwerp 4: Interne kwaliteitszorg

2.4.2 *Facet 4.2: Betrekken van medewerkers, cursisten, alumni en beroepsveld*
Medewerkers, cursisten, alumni en beroepsveld worden actief betrokken bij de interne kwaliteitszorg. De opleiding houdt middels haar kwaliteitszorgsysteem zicht op de verdere beroeps- en studietrajecten van de afgestudeerden en gebruikt die bij de monitoring van de opleiding en navorming.

Datawarehouse departement onderwijs

- Een secundaire school kan a.d.h.v. een rapport uit het datawarehouse van het departement onderwijs de doorstroming en het succes in het vervolgonderwijs monitoren. Tevens bestaat de mogelijkheid tot benchmarking.

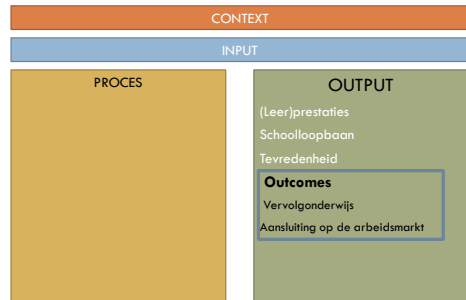
- Voorbeeld:

03.1.1 Hoger onderwijs

Per onderwijsvorm

Onderwijsvorm	HS school	Soort opleiding	Staf School	PG School	Gen. SP School	SP=HO school	SP=IP school	Gen. SS School	SS=100 school	SS=50 school	SS=0 school
ASO	148 105.442	Professional bachelors	53 29,622	25,9%	58,6	94,2%	1,9%	77,5	39,6%	77,4%	6,0%
				29,6%	58,6	93,1%	1,9%	ongemerkt	ongemerkt	ongemerkt	ongemerkt
ASO	148 105.442	Academisch bachelors	86 68.454	58,1%	59,3	94,2%	1,2%	67,5	32,0%	66,3%	6,3%
				67,5%	59,2	85,9%	0,9%	ongemerkt	ongemerkt	ongemerkt	ongemerkt
			139	93,9%				68,7	32,4%	69,5%	5,7%
			97.476	96,1%							

Outcomes

Overzicht

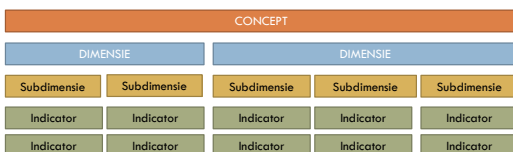
- Extern rendement
- Outcomes meten
- IMO: indicatorenstelsel
- Instrumentarium
- Aan de slag!
- Conclusies en toekomst
- Vragen

Outcomes meten (1)

- Definitie outcomes
  - Onderdeel van output. Mate waarin cursisten doorstromen naar de arbeidsmarkt en/of vervolgonderwijs.
- Hoe meten?

Outcomes meten (2)

- Hoe operationaliseren? (Baarda, 2009)

Outcomes meten (3)

- Validiteit
  - Literatuuronderzoek
  - Bestaande praktijk Vlaams Hoger Onderwijs
  - Focusgroep CVO's
  - Consultatie externe opdrachtgevers

Overzicht

- Extern rendement
- Outcomes meten
- **IMO: indicatorenstelsel**
- Instrumentarium
- Aan de slag!
- Conclusies en toekomst
- Vragen

IMO: indicatorenstelsel

Arbeidsmarkt	Vervolgonderwijs
<ul style="list-style-type: none"> □ Allocatie <ul style="list-style-type: none"> □ Sector □ Aansluiting opleiding-werk □ Toeleiding naar werk □ Waarde HBO5-opleiding <ul style="list-style-type: none"> □ Loonsverhoging □ Promotie □ Aanzien □ Arbeidsmarktparticipatie <ul style="list-style-type: none"> □ (In)trede/Werkloosheid □ Verandering van werk □ Arbeidsstelsel □ Werkzekerheid 	<ul style="list-style-type: none"> □ Allocatie <ul style="list-style-type: none"> □ Instelling □ Studierichting □ Niveau □ Belemmeringen □ Facilitators □ Waarde HBO5-opleiding <ul style="list-style-type: none"> □ Drop-out □ Slaagkans 1^e jaar

Overzicht

- Extern rendement
- Outcomes meten
- **IMO: indicatorenstelsel**
- Instrumentarium
- Aan de slag!
- Conclusies en toekomst
- Vragen

Waarom een instrumentarium? (1)

- Uitgangspunt = integrale kwaliteitszorg

□ Kwantitatief □ Harde cijfergegevens □ Algemene trends □ Verschillende actoren □ Vragenlijsten	□ Kwalitatief □ Diepgaande informatie □ Gedetailleerd □ Verschillende actoren □ Leidraad interview / focusgroep

Waarom een instrumentarium? (2)

- Beide perspectieven = VD
- **Een EN/EN-verhaal!**
- Verschillende doelgroepen
  - (Laatstejaars-) cursisten
  - Alumni
  - Werkend / Niet-werkend

Opbouw IMO

Niveau	Type instrument	Doelgroep	Subdoelgroep
I	Vragenlijst	Laatstejaarscursisten	Aan het werk
			Niet aan het werk
		Alumni	Aan het werk
			Niet aan het werk
II	Focusgroep	Laatstejaarscursisten	Aan het werk
			Niet aan het werk
		Alumni	Aan het werk
			Niet aan het werk

Vragenlijst: voorbeelden

Tabel 4: voorbeeldvragen en hun indicator

Indicator	Nr	Vraag ⁵	Laatste-jaars			Alumni		
			W	GW	W	GW ⁶		
Toelidsnaar werk	8	Bezoeken aan bedrijven / organisaties tijdens mijn HBO5-opleiding hielpen mij bij de zoektocht naar werk.			X			
		Bezoeken aan bedrijven / organisaties tijdens mijn HBO5-opleiding hielpen mij bij de zoektocht naar werk.				X		
		Bezoeken aan bedrijven / organisaties tijdens mijn HBO5-opleiding zullen mij helpen bij de zoektocht naar werk.	X					
Loonsverhoging	14	Mijn deelname aan de HBO5-opleiding heeft bij mij bijgedragen tot loonsverhoging.				X		
		Mijn deelname aan de HBO5-opleiding zal bij mij bijdragen tot loonsverhoging.	X					
			S	VP	A ⁷			
Slagkans	32	Mijn HBO5-opleiding helpt mij mijn vervolgstudies met succes te doorlopen.	X					
		Mijn HBO5-opleiding zal me helpen mijn vervolgstudies met succes te doorlopen.		X				
		Mijn HBO5-opleiding hielp me om mijn vervolgstudies met succes te doorlopen.				X		

Leidraad: voorbeelden

Tabel 5: Voorbeeldvragen en hun indicator

Indicator	Nr	Vraag	Laatste-jaars	Alumni
Aansluiting opleiding naar werk	1	Als je de inhoud en moeilijkheidsgraad van de opleiding bekiikt, voel jij je dan goed voorbereid op een job in de sector van je opleiding?	X	X
	2	Wat zou aan de opleiding nog kunnen verbeterd worden?	X	X
Promotie	5	In welke mate zijn jullie het eens met volgende stelling? 'Dankzij mijn HBO5-opleiding maak ik meer kans op promotie'		X
	6	Hoe zou de opleiding veranderd kunnen worden, zodat je wel meer kans maakt op promotie?		X
Belemmeringen	18	Zijn er redenen waarom je niet zou kunnen verder studeren?	X	X

Hoe gebruiken?

- Vragenlijst
- Leidraad
- Combinatie

Overzicht

- Extern rendement
- Outcomes meten
- IMO: indicatorenstelsel
- Instrumentarium
- Aan de slag!
- Conclusies en toekomst
- Vragen

Resultaten verwerken (1)

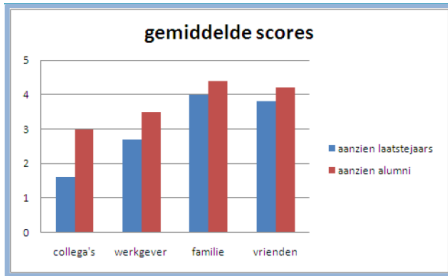
- Beschrijvend
  - Signaalfuncties
- Grafieken
- Itemniveau → Niveau van de (sub)dimensie
- Doelstelling?

Resultaten verwerken (2)

- Orthopedagogie – CVO De Bakermat

	A	B	C	D	E	F	G
20	werkende alumni						
21	toeleiding naar werk						
22	bezoeken aan bedrijven praktijklessen gastdocenten vacatures stage eindwerk						
23	N	15	15	15	15	15	15
24	aantal 1	6	7	3	0	0	1
25	aantal 2	5	3	7	1	1	7
26	aantal 3	0	3	4	3	1	5
27	aantal 4	0	2	1	8	9	2
28	aantal 5	0	0	0	3	4	0
29	aantal NVT	4	0	0	0	0	0
30	gemiddelde	1,454545455	2	2,2	3,866667	4,066667	2,533333
31	mediaan	1	2	2	4	4	2
32	stdev	0,522232668	1,133803419	0,861891607	0,833800	0,798800	0,833800
33							
34							
35	totaal gemiddelde toeleiding naar werk:	2,085890082					

Resultaten verwerken (3)

Resultaten verwerken (4)

Woordelijk verslag Focusgroep

Hoe verloopt de vervolgopleiding die je gestart bent na HBO5? Hoe schat je je slaagkansen in? Waarom?

Het is zwaar om de opleiding te volgen. Het is tof dat wij op vrij korte tijd een bachelor diploma kunnen behalen, maar op werkdag vraag ik mij af wat het nut hiervan is. De bachelors die bij ons werken, krijgen hetzelfde loon. Verwachten ze nu dat iedereen met een grauaatsdiploma verder gaat studeren? Ik volg de bacheloropleiding enkel om meer kans te maken op promotie.

Samenvattend verslag Focusgroep

Belemmeringen vervolgonderwijs:

Motivatie (geen verschil in loon tussen grauaat en bachelor)
Te veel theoretische vakken

Resultaten communiceren

- Wie?
  - Externen
  - Cursisten/alumni
  - Personeel
- Hoe communiceren?
  - Verslag
  - Per e-mail
  - Leeromgeving
  - Vergadering

Resultaten verklaren (1)

- Contextgegevens
- Kenmerken van respondenten
- Vergelijken
  - Binnen CVO
  - Buiten CVO

Resultaten verklaren (2)

- 65% alumni Informatica geen loonsverhoging
  - Wat is er mis met onze opleiding?
  - Focusgroep met alumni
    - Economische crisis
    - Nabijheid belangrijker dan loon
  - Contact met bedrijven
  - Conclusie
    - Context is hier belangrijk
    - Geen wijziging aan opleiding nodig

Resultaten verklaren (3)

- Inschatting slaagkansen vervolgonderwijs:
  - Standaardafwijking = 1,735
  - Verschil?
    - < 35 jaar en > 35 jaar
  - Focusgroep
    - ICT-vaardigheden
  - Contact met hogeschool
  - Conclusie
    - Gemeenschappelijk actieplan

Resultaten verklaren (4)

- Vergelijking binnen CVO
  - Verschil m.b.t. vacatures tussen Informatica en Boekhouden
    - Waar zitten de verschillen?
    - Leren van elkaar?
- Vergelijking met opleiding ander CVO
  - Cursisten De Bakermat stromen meer door naar vervolgonderwijs
    - Waar zitten de verschillen?
    - Leren van elkaar?

Borgen wat goed is

- Invoering module 'Actuele ontwikkelingen' in de opleiding Informatica.
  - Afgestudeerden vinden sneller werk sinds invoering
  - Conclusie
    - Behoud van deze module

Verbeteren wat beter kan

- Prioriteren!
- Acties SMART formuleren

S	Specifiek	Wat?	We willen dat alumni (ouder dan 35) hogere slaagkansen hebben in het aanvullingstraject.
M	Meetbaar	Waarom?	De slaagkansen voor alumni +35 zijn gelijk aan de slaagkansen van alumni -35.
A	Acceptabel	Waarom?	We willen de cursisten tijdens de HBOS-opleiding voldoende ICT-vaardigheden meegeven.
R	Realistisch	Welke?	In samenwerking met de hogeschool onderzoeken we mogelijkheden om ICT-vaardigheden zowel in als buiten het curriculum uitgebreider aan te bieden.
T	Tijdgebonden	Wanneer?	Volgend schooljaar werken we actie samen met de hogeschool concreet uit. In het daaropvolgende schooljaar implementeren we de acties.

Overzicht

- Extern rendement
- Outcomes meten
- IMO: indicatorenstelsel
- Instrumentarium
- Aan de slag!
- Conclusies en toekomst
- Vragen

Conclusies en toekomst

- Aan de slag!
- Aanpassen aan noden?

Downloaden?

- <https://sites.google.com/site/hboimo/home>

Vragen?

